

Baluwa yavili ilembwîje na Petulo Ulongoledi wa baluwa yavili ya Petulo

Baluwa yavili ya Petulo ilembwije na Ntume Petulo. Vatalamu va Bibiliya vâtenda kuva Petulo áilembile baluwa aino avèlè ku Loma kabla ya kuhwa kwake, mmyaka ya 60 kutandikila mwaka wavelekwejije Yesu Kilisto. Uchocho, Petulo àichema baluwa aino kuva baluwa yake yavili (sula ya 3:1), bahi ìmbekuva, talehe ilembwîje baluwa aino yavele bada ya talehe aila ilembwîje baluwa inandi. Baluwa aino Petulo àvalembedile vakúkulupila vammalele.

Petulo àlembile baluwa aino uchinga avakamye vakúkulupila mitima vaikale maisha la kumweshimu Nnungu, na kuvaduma vanalapapate mahundo la vakúhunda va kulambila (sula ya 2). Uchocho, Petulo àvahimya vakúkulupila vanavapilikanile vanu vahaûla kuva, Nnungu ànatima kuitimisa ahadi yake ya kuuya kwanga Yesu. Na badala yake Petulo àvahaulila kuva Nnungu nanga patima, henga àhumya wasa uchinga vanu vanji vapohwe (sula ya 3:8-9). Kwa kuva Nang'olo àmbeitimisa ahadi yake ya kuuya, bahi vakúkulupila vâlembelewa vaikale maisha lambone lankatapolila Nnungu (sula ya 3:14).

Uinjipihî wa baluwa yavili ya Petulo

1. Sula ya 1:1-2, Petulo àlitambulanga mwene na avala vavalembeûla baluwa aino.

2. Sula ya 1:3-21, Petulo àvakumbusa kuikala maisha lambone kwa kuva, Nnungu ànitwing'a dimongo dya kuikala kwa namuna aneyo (sula ya 1:3-21).
3. Sula ya 2:1-22, Petulo àvaduma vakúkulupila kwamba vakúhunda va kulambila, na kulonjelela kwamba chinu chimbevakôja vakúhunda vakulambila, kuntululilo.
4. Sula ya 3:1-17, Petulo àmalilila baluwa yake kwa kuvakamya mitima vakúkulupila vaikale maisha lambone, uvalipanganiha kwajili ya kuida kwa Yesu Kilisto mwanda wavili.

Ntandiliko wa baluwa yanga Petulo

¹ Baluwa aino ìhaloka kwang'une Simoni nguchêmwa Petulo,* ntumishi na ntume wanga Yesu Kilisto. Nangu nìnnembila mwenu mmanu mujaliwîje ing'ulupa uila yamana malinga itujaliwije hwetu kwa haki ya Nnungu wetu na ya Mpohi Yesu Kilisto.

² Nangu ngùyuwa inema na amani ìyenjejeke namene kwenu mwenu kwa indila ya kummala Nnungu na Yesu Nang'olo wetu.

Kuchemwa na kutandolwa na Nnungu

³ Kwa dimongo dyake dya chilungu, Nnungu àtupele vitukutuku vyammalele vilembelêwa uchinga tuikale chihi kwa namuna yalembela Nnungu. Tùlapwechedile anelo lammalele kwa kummala nang'e atuchemîle tukumile

* **1:1** Munsitali auno ìlembwije “Simoni Petulo,” malina anelo mavili lávele la munu yumo, yani Petulo. Simoni lyávele lina linji lyanga Petulo.

ukulu na uwambone wake mwene. ⁴ Bahi kupapatana na ukulu na uwambone wake, Nnungu àtujalidile dinujo ding'ulu na dyamana dyanatuahidite, uchinga kwa dinujo anedyo tupate kukumila hali yake ya chilungu na kupalanyoka muiyondongeki itendîhwa na tama dibaya dya pachilambo. ⁵ Bahi ing'anya ya anelyo, tumbama namene kuyenjeja uwambone muing'ulupa yenu, na muuwambone wenu, yenjejanga kummala Nnungu, ⁶ na mukummala Nnungu, yenjejanga kulikamulanga, na mukulikamulanga, yenjejanga kupililila, na mukupililila, yenjejanga kuikala kwa namuna yalembela Nnungu, ⁷ na mukuikala kwa namuna yalembela Nnungu, yenjejanga kutamwana mmene kwa mmene, na mukutamwana mmene kwa mmene, vatamwe na vanu vanji. ⁸ Mukàva na dinudyo anedyo na dikàhalija kukulumuka, òimbennyululiha mwenu kutumika saana na kupa saana vihepo kwa kummala mwalehu Nang'olo wetu Yesu Kilisto ⁹ Kwa kuva, munu akee na dinudyo anedyo, àputele meho, na akáhulula kulola kulehu. Nang'e àniluvalila kuva ànihahulwa sambu dyake dya anepo kala.

¹⁰ Bahi mmakukulupila avangu, tumbama namene kuikala kwa namuna imaiha kuva munitandolwa na kuchemwa na Nnungu. Na mukàtenda uchocho, mwiko mukambeyanguka. ¹¹ Na kwa namuna aneyo muchimujaliwe kwa inema yake kuinjila mu Ufalume ukee na ntululilo wa Nang'olo na Mpohi wetu Yesu Kilisto.

¹² Bahi ing'anya ya anelyo, nangu nimbekuwa uninkumbusanga mambo anelo maduva

lammalele, ikànavà m̀̀nìlamala na m̀̀nìhwinga muuhiu umupwechedile. ¹³ Nangu ngwòna kuva, nni chinu chambone nintakatuhange kwa indila ya kunkumbusanga mambo anelo muuhiku wammalele unimbekuva mun'gongwe auno, yani mmili wangu. ¹⁴ Kwa kuva, nangu ònimala kuva ngùvele pepi kuuleka mmili auno, malinga Nang'olo wetu Yesu Kilisto changulangujije. ¹⁵ Henga nìmbetumbama namene uchinga panimbekuhwa muhulule kulakumbukila mambo anelo maduva lammalele.

Vanu vashuhudidìle ukulu wanga Kilisto

¹⁶ Uhiku aula utuchinnyundanga mwenu kuyamba habali dya dimongo na kuuya kwanga Nang'olo wetu Yesu Kilisto, hwetu nanga patuchitumila dinano dya kulambila ditungwìje na vanu vavêle na ulamba, henga hwetu t̀̀nìnyonela tuvène na meho letu, ukulu wake. ¹⁷ Kwa kuva, ápwechedile eshima na ukulu kuhaloka kwanga Atata Nnungu, apala palinnyidilidile lidi kuhaloka kwanga Nnungu avêle na ukulu nkulu, ulihaula kuva, “Ayuno nni Mwanangu unintamwa, ungukatapaliwa nawe!”† ¹⁸ Hwetu tuvène t̀̀nìlipilikana lidi anelyo kuhaloka kulihunde patunavele pamo na Yesu nnichinga lyanaswe.

¹⁹ Anelo lammalele lànitumaihija uhiu wa ujumbe wa manabii. Na mwenu m̀̀mbetenda saana mukàkamulana na ujumbe anewo. Ujumbe anewo ùvele muchi chibatali chilangâja pachinu pavêle lupi, mpaka liduva alila lyantululilo

† 1:17 Matayo 17:5, Mako 9:7, Luka 9:35.

palimbekucha, na Kilisto, inondwa ya kulyamba pambelangaja mmitima yenu. ²⁰ Pamo na anelo, mumale kuva nanga unabii Mmalemba Lanaswe uhalokâna na kumala kwanga munu mwene. ²¹ Kwa kuva, nanga ujumbe wohewo wa chinabii uhalekêne na itamwi yanga munu, henga vanu vátangwele lahalêke kwanga Nnungu akuno uvalojwa na Umumu Wanaswe.

2

Vakúhunda va kulambila

¹ Anepo kala váhumidile manabii va kulambila ching'ati vanu va Isilaeli, uchocho nni chivambelumila vakúhunda va kulambila mmwenu. Vanu anevo vâmbeinjija kwa sili mahundo mabaya namene la kulambila, akuno uvantahuka na Nang'olo Nkulu avakombwêle kwa galama ing'ulu namene, na kwa indila aneyo vâmbepiyanya kulipelekejija vene iyondongeki.

² Vanu vohe vâmbepapata matendo lavo lahakalenge na kwa kupitila vanang'o, Indila ya Uhiu ìmbelambiliwa malove lahakalenge. ³ Bahi ing'anya ya tama dyavo dya dimali, vakúhunda anevo va kulambila vâmbelipatila faida kwenu mwenu kwa malove lavo la kulambila. Henga hukumu yavo ìntangaswa kutandikila machedo, na vanu anevo vakambetima kwondongwa.

⁴ Kwa kuva, Nnungu nanga panavavikidile chididi malaika avala vanatendile sambu, henga ávayahite Jihannamu. Aneko vânihungwa nnupi akuno uvalindilila liduva alila lya hukumu. ⁵ Nnungu nanga panachivikidile chididi chilambo cha machedo, apala panavapelekejijije livambwe

vanu avala vakáchimweshimu nang'e, henga ánychungile chihi Nuhu áchivahubilila vanu vanji haki yanga Nnungu, chalumo na vanu vanji saba. ⁶ Uchocho, Nnungu ánidihukumu asabu dimanga dya Sadoma na Gamola kwa kudipija moto. Na kwa kutenda uchocho, Nnungu álangujije nfano wa mambo lambevapâta vanu vatênda lahakalenge. ⁷ Nnungu ámpohije Lutu, munu áchilatenda lalalembela Nnungu, munu anahinginihijwe na matendo la vanu váchitênda lahakalenge. ⁸ Lutu áikala ching'ati vanu vatênda lahakalenge, na kwa maduva lohe ánalona na kulapilikana mambo àlalá lachimpwetêka mwisungu yake. ⁹ Bahi Nnungu ànimala namuna ya kuvapoha mukulingwa vanu vamweshîmu nang'e na ànimala namuna ya kuvaasibu vanu vatênda lahakalenge akuno uvalindilila liduva lya hukumu. ¹⁰ Nnungu àmbeliala namene kuvahukumu asabu vanu avala vavelênge na tama dibaya dya mmili na avala valahebûla mamulaka lake.

Vakúhunda anevo va kulambila vâvele na chibuli na vânyalyona na wala nanga pavayopa kuvatongolela lahakalenge viumbe vivêle na ukulu. ¹¹ Pamo na kuva malaika vâvele na uweso na dimongo kuvapunda vanang'o, henga vaká hulula kuvatongolela lahakalenge viumbe anevyo muyo mwanga Nang'olo. ¹² Henga vakúhunda anevo va kulambila vâvele muchi anyama vakee na ding'ano vavelêkwa chihi kwajili ya kukamulwa na kusinjwa. Vanang'o vâtangola chihi lahakalenge kuyamba vitukutuku vivakamaite. Vâmbekwondongwa ing'anya

ya matendo lavo lahakalenge lávatendàngà.
¹³ Vàmbelipwa ibaniki ing'anya ya ibanihi ivavatendedile vanu vanji. Vànahangalala namene pavatimisa tama dyavo dya mmili liduva ulivala, na pavakamola n'ding'ole dyenu vátaya dihoni na uhakwa nkulu, akuno uvahangalalila mambo lavo la kulambila. ¹⁴ Vanu anevo vàhimukila chihi kulala ugoni na wala nanga pavahopela kutenda masambi. Vanu anevo vávautanga vanu vadabadânga muing'ulupa, na vanu vatawalíwa na ditama dya kupata dimali. Vanu anevo vànilaniwa na Nnungu. ¹⁵ Vàilekile indila ya uhiu na kuhochela akuno uvapapata indila aila yanapapete Balamu mwana wanga Beoli. Balamu átamwije namene kupata dimali kwa indila ikee ya haki, ¹⁶ henga ánikalipilwa ing'anya ya lahakalenge lake. Bahi punda, nnyama akáhulula kutangola, ántangola muchi munu na kuudivila uvelu wa nnabii aneyo.

¹⁷ Vakúhunda anevo va kulambila vakávele na faida. Vávele muchi chimbwimbwi ching'ang'anêle na vâvele muchi mahunde lapepelûhwa na lipungo. Na lupi lwa Jihannamu lutotile lùnivikwa muyo mwavo. ¹⁸ Kwa kuva, vávautanga vanu vapolonywêke chihambi-hambi muvanu vaikâla maisha la kuhochela. Na vátenda uchocho kwa malove lavo la kulyona lakee na mana na kwa kutumila tama dya miili yao. ¹⁹ Vávaahidi vanu vanji kuva vâmbekuva hulu akuno vene vavèlè vatumwa va mambo lahakalenge. Kwa kuva, kila munu àáva ntumwa wa chinu chohecho chintawâla. ²⁰ Bahi kupapatana na anelo, ikáva vanu vânipolonyoka

kualoka muiyondongeki ya mambo la pachilambo kwa indila ya kummala Nang'olo, Mpohi wetu Yesu Kilisto, koka nkuuila kavila kutenda lahakalenge, hali yavo ya kuntululilo ìmbekuva ibaya kupunda aila inandi. ²¹ Kwa kuva, ìkavele wasa kwa vanu anevo kuikavele vakaimala indila ya haki, kuliko kudimala amuli dyanaswe divadipwechedile koka nkudileka. ²² Henga vanu ava vàmaiha uhiu wa milili ihaùla kuva, “Ung'avanga àuyila kulya matapiso lake mwene,”* na “Unguluve uvannyingile àuyila kuyalata mmatope.”

3

Ahadi ya kuuya kwa Nang'olo

¹ Mmakukulupila avangu unintamwanga namene, aino nni baluwa yangu yavili ininnembila mwenu. N'dibaluwa adino dyammalele dimbili ngùlebela ngutakatuhe makudungilo lenu lambone uchinga mulakumbukile. ² Ngùlebela mulakumbukile malove lavanatangwele manabii vanaswe machedo na amuli dyake Nang'olo, Mpohi wetu Yesu Kilisto divanaidinadyo mitume venu. ³ Mùlebelewa hoti mumale kuva, maduva la ntululilo vàmbekwida vanu vambeikâla kwa kupapata ditama dyavo vene. Vàm bentendela mwenu mang'wanyu, ⁴ uvahaula kuchidoni, “Ániahidi kuva àmbekwida! Hambi àvele kwachi? Kwa kuva, anakuluvenu vànihilanga, henga vitukutuku vyammalele vivele chihi uchila chivina vele kutandikila pachiumbwije

* 2:22 Milili 26:11

chilambo.” ⁵ Vanu anevo vâlivalila namadi kuva kutandikila anepo kala Nnungu âtangwele chihi lilove, koka chilambo na kumahunde nkupwawa. Chilambo chíumbwije kwa kuhumila mmedi na kwa indila ya medi. ⁶ Na kwa medi, vanu va chilambo cha kala vâniandongwa kwa livambwe. ⁷ Henga kwa amuli ya Nnungu, chilambo cha vino na kumahunde, avi vîniungulwa kwajili ya moto. Vîniungulwa mpaka liduva livambhukumiwa vanu vatênda lahakalenge na kwondongwa.

⁸ Henga mmakukulupila avangu unin-tamwanga namene, munalivalile lilove alino kuva, pameho panga Nang'olo liduva limo lîvele muchi myaka alufu, na myaka alufu îvele muchi liduva limo. ⁹ Vanu vanji vâtenda kuva Nang'olo ànatima kutimisa ahadi dyake, henga Nang'olo akâtima kutimisa ahadi dyake. Nang'e ànapilila ing'anya yenu mwenu, kwa kuva akâtamwa munu woheyo àyahike, îla àlebela vanu vammalele valekange masambi.

¹⁰ Liduva lyambeuya Nang'olo limbekuva muchi iidi ya nkwiva. Liduva anelyo kumahunde kùmbeuka kwa dihinji ding'ulu na vitukutuku vilangâja kumahunde vimbepijwa moto, pamo na chilambo na vitukutuku vyammalele vivelênge pachilambo navinang'o. ¹¹ Bahi kwa kuva vitukutuku avino vyammalele vimbekwondongwa, mwenu mùlemelewa muikale iikadi yanaswe na kwa namuna yalebela Nnungu, ¹² akuno umulolela liduva alila lya Nnungu na kulikulumisa kwida kwake. Liduva anelyo, chilambo chimbepijwa kwa moto na vitukutuku vilangâja kumahunde vimbepijwa na

kuyeyuka. ¹³ Henga kupapatana na ahadi ya Nnungu, hwetu tùlolela kumahunde kwahambi na chilambo chahambi, pachinu pámbekùvà na haki.

¹⁴ Bahi mmakukulupila avangu unintamwanga namene, kwa kuva mùlolela anelo, tumbama uchinga ankoje muhawikè bila kuva na likosa lyohelyo, akuno umuikala kwa amani pamo na Nnungu. ¹⁵ Mwenu mùlebelewa mumale kuva ilindilidi yanga Nang'olo nni wasa kwa vanu uchinga vapate kupohwa, malinga Paolo nkúkulupila nnyetu utuntamwa namene chanannembidile kwa lúnda lwapwechedile kuhaloka kwanga Nnungu. ¹⁶ Mambo anelo nni lálèmbà n'dibaluwa dyake dyammalele patangola kuyamba ipililidi ya Nang'olo. M'baluwa anedyo mùvele vitukutuku vikamajânga kuvimala. Na vanu va mavelu na vakáhulula kuukamulila uhiu, vânalapindikulanya mana la malove anelo muchi chivapindikulanya Malemba lanji Lanaswe. Na kwa kutenda uchocho vâlyondonganga vene.

¹⁷ Mmakukulupila avangu unintamwanga namene, mwenu mùnilamala mambo anelo. Bahi lyongolelange uyopa mùnahochejwa na ikumbi ya vanu vatendânga lahakalenge, nkunnemanga kuhwina. ¹⁸ Henga mùlebelewa muhwenehe kukulumuka muinema na mukummala Nang'olo, Mpohi wetu Yesu Kilisto. Nang'olo atumbyangwe, vyaka na vyaka! Amina.

**LILAILANO LYAHAMBI LYA NNUNGU KWA
VANU VAMMALELE**
**Portions of the Holy Bible in the Makonde language of
Mozambique and Tanzania**
**Porções da Bíblia Sagrada no idioma Makonde de
Moçambique**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Makonde

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Pioneer Bible Translators

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makonde

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

e50d2b9d-5016-5132-9a8e-701dc953e2af